Examenul național de bacalaureat 2023
Simulare la nivel județean
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare

Varianta 2

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică şi toate profilurile şi specializările din filiera vocaţională, cu excepţia profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I (30 de puncte)

A. Scrieţi pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Într-o demonstrație, raționamentul reprezintă:
a. teza de demonstrat
b. o propoziție adevărată sau falsă
c. fundamentul demonstrației
d. procesul de demonstrare

2. Raționamentul *Niciun om leneș nu este perseverent, atunci unii oameni perseverenți nu sunt leneși*, este:
a. deductiv mediat nevalid
b. deductiv mediat valid
c. deductiv imediat valid
d. deductiv imediat nevalid

3. Fie termenii: *clasa a 9- A, clasa a 10- A, clasa a 11- A, clasa a 12- A* fiind clase ale Liceului Teoretic "Mihai Eminescu", între clasa a 10-A și clasa a 11- A se stabilește un raport de:
a. subordonare
b. concordanță
c. intersecție
d. contrarietate

4. Cuantorul propoziției *Elevii sunt ființe educabile* este:
a. elevii
b. sunt
c. universal
d. particular

5. O operație de clasificare care utilizează două criterii pe care le aplică în mod succesiv pe două niveluri diferite ale clasificării:
a. respectă regula criteriului unic
b. încalcă regula criteriului unic
c. este incorectă
d. este prea abundentă

6. Din punct de vedere intensional, termenul *bolnav* este:
a. vid
b. relativ
c. nevid
d. negativ

7. Raționament a cărui concluzie este mai puțin generală sau la fel de generală față de premise este:
a. inductiv
b. mod slab
c. mod tare
d. deductiv

8. Raționament în care premisele alcătuiesc o clasă finită de elemente este:
a. inducție completă
b. inducție mod tare
c. inducție incompletă
d. inducție mod slab

9. Fie termenii: *plantă, porumb, porumb autohton, cereală*; termenul cu intensiunea cea mai mare este:
a. plantă
b. porumb
c. porumb autohton
d. cereală

10. Propoziția *Fiecare om își dorește fericirea* este:
a. particular afirmativă
b. universal negativă
c. universal afirmativă
d. particular negativă

20 puncte

B. Fie termenii A, B, C, D și E astfel încât termenii A și B sunt în raport de contradicție, fiind specii ale aceluiași gen; termenul C are ca noțiune supraordonată numai termenul A; termenul D este specie a termenului B și este supraordonat pentru termenul E; termenii B și D sunt în contradicție cu termenul C.

1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**

2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care false (notați propozițiile adevărate cu litera A, iar propozițiile false cu litera F):

a. Toți D sunt E.
b. Unii A sunt B.
c. Unii C sunt A.
d. Niciun E nu este A.
e. Unii B nu sunt A.
f. Toți C sunt D.
g. Unii E nu sunt B.
h. Unii D nu sunt A.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

1. Unii elevi sunt motivați pentru a învăța lucruri noi.
2. Niciun regim autoritar nu respectă drepturile omului.
3. Toate ființele melancolice sunt sensibile.
4. Unele zile onomastice sunt evenimente grandioase.

A. Construiți, atât în limbaj formal cât și natural, supraalterna propoziției 1, contrara propoziției 2, subalterna propoziției 3, subcontrara propoziției 4. **8 puncte**

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 3 și 4, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**

C. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, conversa supraalternei obversei propoziției 1, respectiv, contradictoria obversei conversei propoziției 2. **6 puncte**

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *Putem susține faptul că unii elevi sunt acceptați la școală fără uniformă deoarece unii elevi nu sunt eliminați de la școală fără uniformă.*

Y: *Dacă toți inginerii sunt persoane calculate, atunci toate persoanele calculate sunt ingineri*.

Pornind de la această situație:

- **a.** Scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
- **b.** Precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate **2 puncte**
- **c.** Explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului Y. **2 puncte**

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: *aoo-2, oio-4.*

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**
2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **6 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția *Animalul nu are conștiință de sine*. **6 puncte**

C. Fie următorul silogism: *Având în vedere că, unele persoane nu au un comportament antisocial, putem susține că niciun comportament antisocial nu este acceptat în instituțiile publice, deoarece toate persoanele sunt acceptate în instituțiile publice.*

Pornind de la silogismul dat, stabiliți care din următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera A, iar cele false cu litera F)

1. Termenul minor este distribuit atât în premisă, cât și în concluzie.
2. Subiectul logic al concluziei este reprezentat de termenul *persoană*.
3. Concluzia silogismului este o propoziție particular negativă.
4. Termenul mediu este distribuit în premisa majoră. **4 puncte**

D. Fie următoarea definiție:

Gripa este o boală care afectează sănătatea omului.

1. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**
2. Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul *gripă* **4 puncte**